

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Pastorale Missionariorvm

Verjuys, Jean-Baptiste

Antverpiæ, 1682

3. Vtrùm parvitas materiæ excuset in lectione libri hæretici ab
Excommunicatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41565

licet etiam illa ignorantia esset mortaliter culpabilis. Ita Sanchez ubi sup. de Matrim n. 31, & Portel. ubi sup. Et hoc quod diximus de Legentibus libros prohibitos, dicendum est de Retinentibus, Imprintentibus & Defendentibus, quia eadem est, & ejusdem tenoris prohibitio.

Circa 4. nihil dicendum est; cum per se pateat, quod habitâ legitimâ licentiâ nulla supersit prohibitio.

Quia tamen circa dictas condiciones nonnullæ supersunt difficultates, hæ decidentur per sequentes articulos.

ARTICULUS III.

Vtrum parvitas materia excuset in lectione libri hæretici ab Excommunicatione.

Resp. Affirmativè: si enim in aliis præceptis Ecclesiasticis excusat materiæ parvitas, nihil est quare non similiter excuset in hoc præcepto: Et consequenter à pœna lata contra transgressores ipsius: Tamen variæ sunt Doctorum sententiæ pro assignandâ hac parvitate, quæ sic excuset; Difficile autem est circa hoc aliquid certi determinare. Sed prudenter examinanda est imprimis persona, & præterea materia quæ in illo libro hæretico tractatur: potest

potest enim fieri quòd præcipuum venenum hæreseos lateat in una pagina, aut folio, & similiter una materia quæ scandalosa seu periculosa est uni personæ parvi ingenij, non erit periculosa homini docto. Ac proinde illæ circumstantiæ considerandæ sunt, antequam aliquid certi statuatur. Sicut etiam Theologi in materiâ furti aliquã gravitatē constituunt respectu pauperis, quæ non esset gravis, sed levis, respectu divitis, cui ablatio illa per furtum parum noceret.

Inquirunt aliqui utrum etiam illa prohibitio intelligatur de brevibus scriptis: ut sunt orationes, conciones, quæstiones, aut etiam Epistolæ.

Suarez sentit esse sufficientem materiam, disp. 20. sect. 2. n. 10. 1. Ratione finis seu motivi. Quia ratio legis etiam in brevibus illis scripturis locum habet propter periculum perversionis, quod etiam inde potest provenire.

2. Quia lex illa lata est in favorem Ecclesiæ, & defensionem fidei Catholicæ, ac proinde censenda est tamquam odiosa, & consequenter strictè intelligenda.

3. Quia orationes seu conciones scriptæ, & similia, non minus habent rationē libri, quàm si impressæ essent, tunc autem indubiè essent prohibitæ & contentæ in Bullâ prohibitionis.

Pro resolutione fateor quidem quod libri hæreticorum, licet sint tantum manuscripti & non impressi, in Bullâ Cœnæ comprehendantur, ac proinde legi non possint, tum quia est eadem ratio periculi perversionis; tū quia aliàs facile

facile illuderentur Bullæ Ecclesiæ, passim enim hæretici libros suos non impressos, sed manuscriptos traderent Catholicis ad illos pervertendum. Et tandem etiam, quia in rigore non tantum dicitur liber id quod impressum est, sed etiam id quod scriptum est.

Nihilominus tamen probabiliter teneri potest brevia scripta, v.g. unius orationis latinæ, aut concionis, aut etiam Epistolæ, non comprehendi sub Bullâ Cœnæ. Sic tenet Sanchez lib. 2. Decal. cap. 10. n. 29. Bonac. disp. 2. de cens. q. 5. p. 4. & Souza cap. 2. disp. 13. & alij. Et ratio est, quia Bulla non loquitur nisi de libris hæreticorum; scripta autem talia non possunt in rigore vocari libri.

Ad 1. Arg. Suarez neg. assumptum, quia libri impressi magis divulgantur, & ad plurimum manus deveniunt, quàm tales breves tractatus scripti, & diutius permanent quàm isti; præterquam quòd potius judicandum sit secundum verba legis quando clara sunt, quàm secundum finem legis, maximè quando in ipsâ lege non exprimitur.

Ad 2. Esto, quòd lex illa lata sit in favorem fidei Catholicæ, non tamen inde sequitur quod censeri debeat odiosa, alioquin lex pœnalis lata contra latrones, esset etiam odiosa, quia lata est in favorem Reipub. & boni communis, & pro defensione innocentium. Ad dignoscendam ergo legem odiosam à favorabili, consideranda est materia proxima; si enim hæc

gra-

gravamen contineat, censenda est lex odiosa, quod hîc fit, quia satis magnum gravamen est quòd nemo, etiamsi sit vir doctus, libros hæreticos possit legere.

Ad 3. Resp. Quod talia scripta prohibita sint quæ per se librum aut magnam partem libri conficiunt: non verò quando non possunt haberi pro vero libro. Si dicas quod pars libri impressi divisa à libro maneat prohibita, licet non conficiat librum. Resp. Quod maneat semper pars libri; cum igitur liber sit prohibitus, etiam prohibita erit notabilis pars ipsius, licet sit ab ipso libro divisa. alia verò scripta neque in ratione totius, neque in ratione partis libri nomine possunt appellari. Addendum tamē, quod licet non ratione bullæ, ratione tamen naturali aliquando prohibita sunt brevia scripta v. g. concio hæretica propter periculum.

ARTICULUS IV.

An censeantur prohibiti libri unam tantum hæresim per transennam continentes.

R Esp. Affirmativè. Illi enim libri sunt hæreticorum, hæresim continentes; qui expressis verbis in bullâ sub pœna Excommunicationis